

Vlaams
Parlement

stuk **980** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 22 februari 2011 (2010-2011)

Gedachtewisseling

over de definitieve vaststelling
van de tweede herziening
van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

- 898** (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Verslag
– Nr. 3: Tekst aangenomen door de plenaire vergadering
- 716** (2010-2011) – Nr. 1: Verslag over gedachtewisseling
- 650** (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting	4
2. Bespreking	6
2.1. Algemeen.....	6
2.2. Bijzondere economische knooppunten	8
2.3. Lijninfrastructuur.....	10
Gebruikte afkortingen	14

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed hield op 9 februari 2011 een gedachtewisseling met de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de definitieve vaststelling van de tweede herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Dezelfde dag behandelde de commissie ook het voorstel van decreet van de heren Wilfried Vandaele, Bart Martens en Lode Ceysens, de dames Tine Eerlingen, Michèle Hostekint en Valerie Taeldeman en de heer Robrecht Bothuyne houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 tot definitieve vaststelling van een gedeeltelijke herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, wat wijzigingen aan de bindende bepalingen van dat Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen betreft. Daarover werd door mevrouw Tinne Rombouts mondeling verslag uitgebracht in de plenaire vergadering van 16 februari 2011 (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 898/2).

Eerder hield de commissie al een gedachtewisseling naar aanleiding van de voorlopige vaststelling van de herziening (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11*, nr. 716/1) en werd door de plenaire vergadering op 6 oktober 2010 een resolutie over dit onderwerp goedgekeurd (*Parl. St. Vl. Parl. 2009-10*, nr. 650/2).

1. Inleidende uiteenzetting

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, benadrukt dat het addendum het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen actualiseert maar de uitgangspunten, krachtlijnen en principes van dat structuurplan respecteert.

De minister overloopt kort de belangrijkste bijstellingen die met dit addendum bij het RSV werden beoogd:

- de herziening introduceert een lijst van bijzondere economische knooppunten die geselecteerd zijn op basis van bestaande concentraties en waarvan de ontwikkelingspotenties kunnen worden onderzocht;
- met de herziening wordt het belang van Genk als poort benadrukt;
- op basis van een behoefteraming wordt 6000 hectare extra bestemd als ruimte voor bedrijvigheid;
- met deze herziening krijgen de gemeenten meer armslag bij de ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen, op vlak van de locatievoorwaarden en de afstemming op de behoeften;
- de categorisering van de infrastructuur wordt bijgesteld;
- er komt ook 2000 hectare extra voor recreatie.

Dit addendum werd in het voorjaar van 2010 onderworpen aan een openbaar onderzoek en er volgde een reeks inspraak- en informatievergaderingen per provincie.

In de daaropvolgende adviesronde verwezen SERV en Minaraad naar hun eerder advies over het voorontwerp. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed bracht op basis van alle opmerkingen, adviezen en reacties uit het openbaar onderzoek een uitgebreid advies uit. De minister overloopt de belangrijkste aanpassingen die daaruit voortvloeiden.

Aanpassingen

Zowel in adviezen als in de bespreking in het Vlaams Parlement werd het vreemd bevonden dat een plan waarvan de planhorizon reikt tot 2012 in 2011 wordt goedgekeurd. De minister heeft dan ook de planhorizon geschrapt. Bij het onderzoek van de ruimtebehoeften is telkens rekening gehouden met de prognoses voor de jaren na 2012. De taakstel-

lingen voor bestemmingswijzigingen zullen dus zeker voor de komende jaren voldoen. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat een ruimtelijk structuurplan blijft gelden tot het wordt herzien, dus ook tot na 2012.

Tijdens het openbaar onderzoek werd vaak de vraag gesteld of de herziening rekening zou houden met recente studies en visies, zoals de Mobiliteitsvisie 2020 van De Lijn, het decreet Grond- en Pandenbeleid enzovoort. Op advies van de SARO is het addendum op dat punt niet gewijzigd, maar de afstemming zal deel uitmaken van het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

De SARO stelde dat de voorstellen in het huidige addendum onevenwichtig waren en te sterk in het voordeel zijn van de harde sectoren. De strategische adviesraad motiveerde dat door te verwijzen naar enkele bijzondere economische knooppunten en het reservepakket van 1400 hectare bedrijventerrein. De minister volgde dat advies door enkele wijzigingen aan te brengen in de definitieve vaststelling. Met die wijzigingen respecteert hij niet alleen de basisprincipes van het RSV, maar ook de resolutie van het Vlaams Parlement, die de nodige aandacht vroeg voor de open ruimte:

- Brecht en Stekene werden geschrapt als afzonderlijke bijzondere economische knooppunten;
- het reservepakket van 1400 hectare blijft behouden, maar de aansnijding ervan wordt aan voorwaarden gekoppeld;
- in het onderdeel van de ruimtebegroting werd ingeschreven dat bij bestemmingswijzigingen er een evenwicht zal worden nagestreefd tussen de verschillende ruimtevragers. De ene sector zal dus niet sneller bediend worden dan de andere.

Tegen het advies van de SARO in, blijven de knooppunten Sint-Gillis-Waas, Hamme en Zelzate-Assenede behouden. In Sint-Gillis-Waas gaat het om een bestaande concentratie ter hoogte van de E34, in Hamme om een bestaande concentratie aan de N41. Zelzate-Assenede ligt op een kruispunt van de noord-zuidgerichte as van stedelijke en economische ontwikkeling Gent-Terneuzen, en de oost-westgerichte as van de E34 die de zeehavens Zeebrugge, Gent en Antwerpen met elkaar verbindt.

Inzake de lijninfrastructuur vestigde de SARO de aandacht op het Masterplan Antwerpen 2020 en de afstemming van het addendum daarop. De beslissing van de Vlaamse Regering van 24 september 2010 over dat masterplan is verwerkt in het addendum. Die beslissing heeft impact op de selecties voor de Oosterweelverbinding, de R11 en de A102. In navolging van het advies van de SARO werden de selecties nogmaals gescreend en werden opmerkingen nog verwerkt voor zover er over de aanpassing een consensus was binnen een ver gevorderd planningsproces.

Resolutie van het Vlaams Parlement

Op 6 oktober 2010 nam het Vlaams Parlement een resolutie aan over de herziening. De minister geeft kort aan hoe met de aandachtspunten van het Vlaams Parlement is omgegaan:

- zoals het Vlaams Parlement vraagt wordt het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen verder uitgewerkt. Getuige hiervan zijn recente beslissingen over enkele gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- het Vlaams Parlement vraagt dat de herziening zoveel mogelijk geënt is op de uitgangspunten van het huidige Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, onder meer een evenwicht tussen bebouwde en open ruimte. De minister vermeldt dat het addendum is aangepast zodat er een beter evenwicht is tussen harde en zachte sectoren. Enkele van de gecontesteerde bijzondere economische knooppunten zijn geschrapt, daarnaast zijn er striktere voorwaarden ingeschreven voor het aansnijden van het reservepakket aan bedrijventerreinen;

- het Vlaams Parlement vraagt om beleidskaders te ontwikkelen voor aspecten die geen deel uitmaken van de herziening en die een dringend karakter hebben, en die beleidskaders eventueel te vertalen in een extra kortetermijnherziening. De minister stelt dat al voldoende werd aangetoond dat die thema's een oplossing kunnen krijgen binnen het bestaande kader van het RSV of in een bijkomend afwegingskader. Een nieuwe herziening van het RSV is daarvoor dus niet noodzakelijk;
- het Vlaams Parlement vraagt om na de uitvoering van het huidige RSV de focus te leggen op de ontwikkeling van een nieuw strategisch langetermijnplan voor het ruimtelijk beleid en rekening te houden met de parlementaire aanbevelingen ter zake in de motie bij de beleidsnota Ruimtelijke Ordening. De minister wijst erop dat ondertussen de voorbereiding van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is gestart. De officiële start van dit planproces was een rondetafel over de doorbraak Groen Stedengewest van Vlaanderen in Actie. De Vlaamse Regering heeft recent de startnota besproken.

De minister meent dat op die manier werd tegemoet gekomen aan de aanbevelingen van de parlementaire resolutie.

2. Bespreking

2.1. Algemeen

De heer *Lode Ceyssens* overloopt het wensenpakket van CD&V voor deze herziening, dat inmiddels dateert van november 2009. Vooreerst vraagt de fractie dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt uitgevoerd. Daarnaast pleit de fractie voor: meer bijzondere economische knooppunten, een versoepeling van de 5 hectareregeling voor kmo-zones in het buitengebied en een kleinhandelvestigingsbeleid. CD&V heeft voorts vragen bij enkele aspecten van de lijninfrastructuur. De partij wil ook weten wat er na 2012 gepland is. Tot slot vroeg de fractie om Genk te erkennen als logistieke poort en enkele nieuwe kleinstedelijke gebieden af te bakenen onder andere Peer, Willebroek en Hamme.

CD&V is tevreden over diverse aspecten die het definitieve document hebben gehaald: de herbevestiging van de uitvoering van het RSV, de aanduiding van enkele nieuwe bijzondere economische knooppunten, de eerste stap naar de versoepeling van de 5 hectareregeling, een aanzet voor een kleinhandelvestigingsbeleid, enkele aspecten van lijninfrastructuur, de aanduiding van Genk als logistieke poort en de nuancering van de planhorizon 2012. Dankzij het uitstekende telwerk van de vorige minister van Ruimtelijke Ordening werd Vlaanderen maar liefst 8000 hectare groter. Het aantal ontwikkelbare hectaren bedrijventerreinen kon daardoor vergroten en er kwam meer ruimte voor vrijetijdsbeleving. De verweving in landbouwzones is vastgelegd in de bindende bepalingen en de term bouwvrij agrarisch gebied is uit de bindende bepalingen verdwenen.

Nochtans is er nog heel wat niet gerealiseerd. Niet elke gemeente die daar aanspraak op maakt, is kleinstedelijk gebied geworden. Een aantal lijninfrastructuren moet nog worden onderzocht, onder meer de zuidelijke en westelijke ontsluiting van het kleinstedelijke gebied Bree. Verder noemt hij de onopgeloste problemen met de 5 ha-regel, de militaire domeinen en de zogenaamde bretellen van Turnhout. De spreker onderstreept dat voor zijn fractie een nieuwe herziening van het RSV slechts een mogelijk middel is om deze lijst aan te pakken, want werken met beleidskaders is even goed, op voorwaarde dat ze effectief zijn.

Tot slot vraagt de heer Ceyssens om duidelijkheid over de provinciale differentiatie van de bijkomende taakstellingen inzake toerisme. Kan dit verder worden verduidelijkt, rekening houdend met de potentie van de verschillende provincies?

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* heeft vragen over de verdeling van de behoefte aan bijkomende woongelegenheden tussen het buitengebied en het stedelijk gebied. Het lid merkt

op dat de studies over de behoefte aan bijkomende woongelegenheden elkaar tegenspreken. Volgens sommige daarvan zijn er in Vlaanderen nog percelen genoeg voorhanden, volgens andere is de woonruimte juist te schaars gelet op de prognoses inzake migratie en dergelijke. Die schaarsheid heeft een grote impact op de betaalbaarheid van de bescheiden woningen. Het lid verwijst naar de bindende bepaling die stelt: “Wat betreft de ruimtelijke verdeling van de geraamde behoefte aan bijkomende woongelegenheden tot 2007, moet de verdeling in het woongelegenhedenbestand anno 1991 (tussen gemeenten die geheel of gedeeltelijk tot het stedelijke gebied behoren en de kernen van de gemeenten die volledig tot het buitengebied behoren) ten minste gehandhaafd worden.”. Het lid vraagt of de interpretatie klopt dat volgens de herziening de verhouding zeker niet minder mag zijn dan voor het woongelegenhedenbestand van 1991 en dat het nog mogelijk is om de 60/40-verhouding uit te breiden. Een zwakte is dat er geen recente cijfers zijn. Daarom pleit mevrouw Van Volcem ervoor om in de woonbehoeftestudies zowel de gesloten als de open berekeningswijzen te herdenken in het licht van de reële observaties. Er zal volgens haar blijken dat de prognoses uit de woonbehoeftestudies tot 2007 niet kloppen met de observaties in 2007. Merkwaardig is dat net de verwijzing naar 2007 wordt geschrapt waardoor de vergelijking onmogelijk wordt. Het lid vraagt hiervoor de nodige aandacht in het kader van het BRV.

Verder informeert mevrouw Van Volcem naar de draagwijdte van de volgende bindende bepaling voor grond- en pandenbeleid: “In dit verband wordt het decreet Grond- en Pandenbeleid (2008), dat thans vooral maatregelen bevat van grond- en pandenbeleid in verband met het wonen, aangevuld met decretale initiatieven inzake grond- en pandenbeleid voor bedrijvigheid, toerisme, recreatie en vrije tijd, landbouw, natuur en bos en lijninfrastructuur.”. Waarom is dit opgenomen bij de bindende bepalingen? Is het de bedoeling om de woonreservegebieden als strategische projecten te beschouwen? Heeft dat een impact op het RSV?

Tot slot wil mevrouw Van Volcem weten of de herziening rekening houdt met de winkelnota en de nota industriebeleid.

De heer *Dirk Peeters* vindt het grondige advies van de SARO een belangrijk nieuw element in de procedure. Hij is tevreden dat de minister rekening houdt met aanbevelingen zoals de schrapping van het economisch knooppunt Brecht, het temporiseren wat betreft de reserve van 1400 hectare bedrijventerreinen en het laten samensporen van industriële ontwikkeling met realisatie in het buitengebied.

Tegelijk blijft het lid bij zijn kritiek dat de bijsturing een harde herziening is en dat er geen offensief herstelbeleid wordt gevoerd om open ruimte en landelijk gebied te versterken. Dat is een gemiste kans. Er wordt in het richtinggevende gedeelte opnieuw gekozen voor missing links. De ontwikkeling in Meise-Westrode is symptomatisch voor de keuze voor Vlaanderen als logistieke draaischijf en verharde regio. Die klemtoon moet veranderen als men een beleid op lange termijn wenst te voeren.

De heer *Bart Martens* informeert naar het verdere verloop van het AGNAS-project. Hoe kan men ervoor zorgen dat de realisatie van de bestemmingen in de open ruimte niet achterloopt op die van de harde bestemmingen?

Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat dit laatste juist de bedoeling van het AGNAS-proces is. Net daarom wordt getracht twintig afbakeningsdossiers per jaar te behandelen.

De minister bevestigt verder dat het de bedoeling is het grond- en pandenbeleid, dat momenteel maatregelen inzake wonen bevat, aan te vullen met andere initiatieven, zoals bijvoorbeeld een decreet inzake ruimtelijke economie met betrekking tot de behoeften inzake bedrijvigheid. De minister deelt de zorg van mevrouw Van Volcem over wonen en erkent dat vandaag vooral naar het verleden wordt gekeken. Met het BRV zal worden

getracht een andere benadering te hanteren. Er loopt al een studie over de mogelijkheden van een sturingsmodel voor wonen.

De minister zegt zich bewust te zijn van de knelpunten die nog moeten worden aangepakt, zoals aangehaald door de heer Ceyssens. Hij meent dat dit sneller kan via andere instrumenten dan met weer een nieuwe herziening van het RSV. Hij zal daar in die richting verder aan werken.

De provinciale differentiatie inzake toerisme is inderdaad niet in de herziening opgenomen, maar de minister belooft dit onderwerp te bespreken met de minister bevoegd voor Toerisme.

2.2. *Bijzondere economische knooppunten*

De heer *Filip Anthuenis* stelt dat in de regio Waas en Dender in eerste instantie Stekene, Sint-Gillis-Waas en Hamme als bijzonder economische knooppunten werden geselecteerd. De SARO heeft geadviseerd de drie knooppunten te schrappen, waarop de Vlaamse Regering enkel Sint-Gillis-Waas en Hamme in de definitieve vaststelling heeft gehandhaafd. Het lid stelt voor om Stekene toe te voegen aan het economisch knooppunt Sint-Gillis-Waas. Dat voorstel wordt gesteund door alle politici in de regio, door de intercommunales, door het Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité, door de Wase burgemeesters, door de gemeenten Stekene en Sint-Gillis-Waas enzovoort.

De heer *Bart Van Malderen* wijst op de onvrede over het verloop van het besluitvormingsproces. De beslissing van de Vlaamse Regering over de economische knooppunten gaat in tegen heel wat adviezen waarover consensus was. Tal van argumenten staven dat de zoekzone vertrekkend uit het economisch knooppunt te Sint-Gillis-Waas niet beperkt is tot de gemeente. Het gebied wordt immers in het noorden begrensd door de E34 en in het zuiden door de kernen van Sint-Gillis-Waas, Kemzeke en Stekene. Daartussen lopen de gemeentegrenzen zoals ze in 1976 vastgelegd zijn. Economische stromen en ruimtelijke ordening houden zich nu eenmaal niet aan gemeentegrenzen. Het zou van goed beleid getuigen het subsidiariteitsprincipe ten volle toe te passen en aan de provincie de opdracht en de middelen te geven de beste zoekzone af te bakenen, rekening houdend met de ruimtelijke ordening en de natuur, maar niet met administratieve grenzen.

De heer *Lieven Dehandschutter* wijst erop dat de minister in zijn toelichting duidelijk heeft gezegd dat het niet de bedoeling is om Stekene en Sint-Gillis-Waas als twee afzonderlijke bijzondere economische knooppunten te beschouwen. Dat is ook het standpunt van de regio. De bedrijventerreinen Kluizenmolen in Sint-Gillis-Waas en Kleine Akker in Stekene horen eigenlijk samen. Ze liggen beide ongeveer anderhalve kilometer van het knooppunt van de E34. Dat verklaart de teleurstelling in het Waasland dat het ene gebied wel en het andere niet als knooppunt werd erkend. Er zijn overigens plannen om het bedrijventerrein Kluizenmolen uit te breiden waardoor het ook in de gemeente Stekene zou komen te liggen. Het bedrijventerrein Kleine Akker ligt dan weer aan de reservatiestrook voor de N41, waarvan het lang niet zeker is dat die er zal komen. De gemeente is in ieder geval van plan om dat bedrijventerrein via de reservatiestrook te ontsluiten.

Kortom, de Vlaamse Regering geeft het economische knooppunt dan wel de naam van een gemeente, maar het gaat om een gebied dat niet beperkt is door gemeentegrenzen. De heer Dehandschutter merkt tot slot op dat de geografische afbakening van de knooppunten door de provincie gebeurt en niet door de regering of het parlement.

De heer *Jos De Meyer* zegt reeds met de minister en de minister-president over dit punt van gedachten te hebben gewisseld. Het lid was verwonderd dat de regering een beslissing nam zonder overleg met enig parlements lid uit de regio. Allicht had ze er niet bij stilgestaan dat het parlement de wijziging van de bindende bepalingen nog moest bekrachtigen.

Het lid suggereert de regering voortaan beter te overleggen, zeker in gevallen als dit waar de adviezen unaniem gunstig zijn.

De heer De Meyer informeert naar de rol van de provincie. Kan ze ervoor zorgen dat ook grondgebied van aanpalende gemeenten in de afbakening van de bijzondere economische knooppunten wordt opgenomen? Zal de Vlaamse Regering haar die opdracht geven? Op die manier kunnen er volgens het lid heel wat problemen op een eenvoudige manier worden opgelost. Uiteraard moeten de vorige planningsprocessen worden gerespecteerd.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vraagt waarom de minister het advies van SARO, dat ingaat tegen de unanieme adviezen van de regio, gedeeltelijk volgt. De minister heeft immers de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van het SARO-advies. Uit de evaluatie van het RSV bleek trouwens dat de administratieve grenzen niet altijd de beste zijn voor de ruimtelijke ordening. Waarom kiest de minister niet voor een ruimtelijke ordening op maat van de mensen?

Minister *Philippe Muyters* ziet Stekene niet als een afzonderlijk bijzonder economisch knooppunt. Vooreerst gaat het niet om een bestaande concentratie. Daarenboven zijn de criteria anders bij een bijzonder economisch knooppunt dan bij een specifiek economisch knooppunt. Bij een bijzonder economisch knooppunt biedt het gebied bepaalde mogelijkheden, bij een specifiek economisch knooppunt biedt de gemeente bepaalde mogelijkheden. Als de mogelijkheden van een gebied zich over de gemeentegrenzen heen uitstrekken, kan daarmee rekening gehouden worden in een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Eén gewestelijk bijzonder economisch knooppunt, namelijk Meise-Westrode, wordt door de Vlaamse overheid afgebakend, de anderen vallen onder de bevoegdheid van de provincie. De provincie moet dus kunnen argumenteren dat de mogelijkheid van dit bijzonder economisch knooppunt tot in Stekene reikt. In het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan kan dat dan op die wijze worden afgebakend. Zo worden de subsidiariteit en de uitgangspunten van het ruimtelijk proces gerespecteerd.

De minister neemt zich voor alle verwarring weg te nemen. Hij zal aan de provincie duidelijk melden dat, indien ze kan aantonen dat de mogelijkheden van het bijzonder economisch knooppunt tot Stekene reiken, ze in het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan bepaalde delen van Stekene aan het knooppunt kan toevoegen.

De heer *Filip Antheunis* wil weten waarom de regering dan wel Hamme en Sint-Gillis-Waas selecteert. Die betreffen dan toch ook een provinciale bevoegdheid. Het lid stelt voor dat het parlement ook die bijzondere economische knooppunten schrapt en de afbakening volledig aan de provincie overlaat.

De heer *Bart Van Malderen* is het daarmee niet eens. De provincie zal zijn ruimtelijk uitvoeringsplan immers toetsen aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Als er geen bijzondere economische knooppunten geselecteerd zijn, kan de provincie daar even goed geen gebied voor afbakenen. Het lid heeft begrepen dat de mogelijkheden van het gebied bepalend zijn en dat gemeentegrenzen geen barrière zijn als die mogelijkheden duidelijk worden aangetoond.

Niet alleen de provincies maar ook de diensten van de Vlaamse overheid moeten op de hoogte worden gebracht van die regel, want ook zij moeten het ruimtelijke uitvoeringsplan toetsen aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarom pleit het lid voor een duidelijke rondzendbrief.

Voor de heer *Lieven Dehandschutter* is het antwoord van de minister ondubbelzinnig. De heer Anthuenis vraagt de regering beslissingen te nemen die aan de provincie toekomen. De naam van het bijzonder economisch knooppunt heeft geen invloed op de afbakening.

De minister heeft duidelijk geantwoord dat het niet is omdat het knooppunt Sint-Gillis-Waas heet, dat er geen delen van Stekene kunnen in worden opgenomen.

De heer *Jos De Meyer* begrijpt uit het antwoord van de minister dat de provincie, mits ze een goed onderbouwd dossier heeft, zich voor de afbakening van de zoekzone niet moet beperken tot het grondgebied van de gemeente Sint-Gillis-Waas maar ook delen van het grondgebied van Stekene bij het knooppunt mag inlijven. Ook hij vraagt dat duidelijk mee te delen aan de administratie Ruimtelijke Ordening en aan de provincie.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vindt dat de minister de hete aardappel doorschuift naar de provincie. Hoe kan de provincie aantonen dat het economisch knooppunt tot in Stekene reikt?

De heer *Wilfried Vandaele* verwijst naar de resolutie waarin het parlement aan de regering vraagt om zoveel mogelijk rekening te houden met de adviezen van SARO en andere. Één van de aandachtspunten is bovendien meer aandacht voor een evenwicht tussen de bebouwde en onbebouwde ruimte. De minister doet zijn best dat te respecteren in de definitieve vaststelling, en toch wordt hij hiervoor op de korrel genomen.

Minister *Philippe Muyters* herhaalt dat de provincie de mogelijkheid heeft om grondgebied van naburige gemeenten bij het bijzonder economisch knooppunt te voegen. Het zijn inderdaad de mogelijkheden van de plaats en niet van de gemeente die bepalend zijn. De provincie zal die afweging maken. De taakverdeling is duidelijk: de regering selecteert de bijzondere economische knooppunten, de provincie weegt af welk gebied daar best toe behoort. Ze moet afwijkingen duidelijk beargumenteren. De minister zal die boodschap aan het departement, de agentschappen en de provincies overmaken.

De heer *Bart Martens* gaat ervan uit dat dezelfde aanpak ook geldt voor andere bijzondere economische knooppunten: de selectie gebeurt in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de afbakening en inrichting worden overgelaten aan de provincies. Er werden eerder ook opmerkingen gemaakt over andere gebieden. Zo is er de vraag of het bijzonder economisch knooppunt Kampenhout-Sas ook over het kanaal zou uitdijen. En of de restrictie ten aanzien van de afvalverwerkende activiteiten ten noorden van het kanaal, die in de herziening werd opgenomen, dan ook van toepassing wordt op het bestaande gedeelte. Maar nu is het duidelijk dat de provincies de voorwaarden bepalen.

Mevrouw *Gweny De Vroe* stelt dat de provincie Vlaams-Brabant van plan is de afvalverwerkende activiteiten op het industriegebied ten zuiden van het kanaal Mechelen-Leuven uit te sluiten.

Minister *Philippe Muyters* herhaalt dat voor alle gebieden de regeling geldt: de regering duidt het bijzonder economisch knooppunt aan, de provincie beoordeelt of de mogelijkheden verder reiken en welke gevolgen daaraan vasthangen.

2.3. Lijninfrastructuur

Mevrouw *Kathleen Deckx* signaleert dat de opname van de N119 in het addendum tot ongerustheid over verkeersleefbaarheid en natuurkwaliteit heeft geleid in de regio Turnhout. Men leidt immers uit die opname af dat hij opgewaardeerd wordt tot primaire weg. Kan de minister duidelijkheid verschaffen over de opwaardering, na zijn eerdere ontkenning in de pers?

De heer *Dirk Peeters* merkt op dat, wat de selectie van de lijninfrastructuur en de categorisering van de wegen betreft, het voorliggende addendum wijzigingen van weggedeelten bevat die afwijken van het document dat openbaar onderzocht werd. Soms is daarvoor

een logische verklaring of is het een gevolg van lokaal overleg. Twee wijzigingen blijven evenwel problematisch.

Het eerste is de R11, die geen voorwerp uitmaakte van het openbaar onderzoek, maar is ingevoegd door het Masterplan Antwerpen 2020 van september 2010. In het voorliggende addendum is hij geselecteerd als primaire weg type II van Wommelgem tot Wilrijk. Het tweede voorbeeld is erger. De N119 kwam evenmin voor in het document dat in openbaar onderzoek is gegaan. In het informatieve deel is hij een lagere weg en in het mobiliteitsplan Turnhout wordt ervoor gekozen hem te downgraden. Uit het niets verschijnt hij nu in het definitief vastgestelde addendum als te onderzoeken primaire weg type II, die in overleg met Nederland moet worden opgewaardeerd.

Dat is volgens de heer Peeters niet alleen ondemocratisch, want de wijziging was niet opgenomen in het openbaar onderzoek, maar ook procedureel niet correct. Categorisering van wegen die door Natura 2000-gebieden lopen, vereist immers een voortoets met ANB over de noodzaak van een passende beoordeling. Het lid vraagt de minister de aanpassing te verduidelijken.

De heer *Wilfried Vandaele* informeert bijkomend naar de timing, het grensoverschrijdende overleg en vraagt of er ook onderzoek naar de westelijke bretel van Turnhout wordt gedaan.

Mevrouw *Tinne Rombouts* is verrast door de commotie in Turnhout en omstreken. Een verbinding met Nederland is cruciaal voor de mobiliteit in de Noorderkempen. In verschillende persberichten wordt gesteld dat de N119 wordt geüpgraded, maar dat staat niet in het addendum. Er staat wel duidelijk dat er grensoverschrijdend overleg en onderzoek zal worden gevoerd over de verbinding tussen Turnhout en Nederland. Ook de SARO adviseert, naar aanleiding van het bezwaarschrift van de stad Turnhout, die in eerste instantie niet kiest voor upgrade of ontsluiting naar Nederland langs de N119, om dit verder te onderzoeken in het kader van de opmaak van het nieuw Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Mevrouw Rombouts merkt in dit verband op dat de reactie van de SARO op het genoemde bezwaarschrift tegensprekt dat er geen openbaar onderzoek hierover zou geweest zijn. Er was ook een bezwaarschrift van de lokale afdeling van Groen!.

Turnhout baseert haar bezwaar op het waardevolle vennengebied dat doorkruist wordt, op de capaciteit van de ring en de leefbaarheid. De stad vraagt om een alternatief tracé te onderzoeken vanaf de kruising van de N119 met de A21/E34 over de A21/E34 via de afrit richting Eindhoven en dan via een aansluiting en de bestaande douanepost over Reusel en Hilvarenbeek naar Tilburg. Het lid wijst ook nog op de Mobiliteitsstudie Noorderkempen, waaraan de provincie Antwerpen werkt en die in 2012 klaar moet zijn.

Het lijkt mevrouw Rombouts logisch dat, voorafgaand aan de keuze, eerst alle mogelijke tracés voor de ontsluiting naar Nederland worden onderzocht. Is dat ook de bedoeling van de Vlaamse Regering? Worden de beide alternatieven evenwaardig onderzocht? Volgende vraag is wie dat studiewerk moet uitvoeren. Welke positie neemt de lopende studie van de provincie in? Wie moet deze studie eventueel aanvullen? Zijn naast het Vlaamse niveau ook de lokale besturen en de provincie betrokken bij het grensoverschrijdend overleg? Wordt ook het effect op de ring en op de leefbaarheid van Turnhout onderzocht?

Als het onderzoek zou uitwijzen dat een upgrade van de N119 al dan niet voorwaardelijk toch de beste keuze is, is de opname in de voorliggende herziening dan voldoende voor een effectieve uitvoering? In het omgekeerde geval, kan dan de realisatie van het alternatieve tracé plaatsvinden zonder nieuwe aanpassing aan het RSV? Volstaat daarvoor de verwijzing naar de noordelijke ontsluiting of zijn nog andere stappen nodig?

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* merkt op dat op pagina 31 van het richtinggevend en bindend gedeelte expliciet wordt verwezen naar onderzoek en overleg over de N119 van Turnhout naar Baarle-Hertog. Dat is een limitatieve opsomming, terwijl bijvoorbeeld in het geval van Sint-Truiden op dezelfde pagina wordt gesproken van een zuidelijke ontsluiting naar de E40 en dus wordt aangegeven dat andere tracés mogelijk zijn. Dat verschil baart de mensen ter plaatse zorgen, onder meer wegens de mogelijke aantasting van het vennengebied. Zij stelt daarom een tekstwijziging voor: in de plaats van naar de N119 te verwijzen, zou naar een ontsluiting van Tilburg naar het Vlaamse hoofdwegennet moeten worden verwezen.

De heer *Bart Martens* wijst op het feit dat er verwarring is ontstaan door de verschillen tussen het informatieve en het richtinggevende gedeelte van de herziening. Het eerste heeft het over de nood aan grensoverschrijdend onderzoek, onder meer om de alternatieve verbindingen te onderzoeken die kunnen leiden tot een downgrade van de bestaande N119 ter vrijwaring van het Turnhouts vennengebied. In het richtinggevend gedeelte staat dit onderzoek verkeerdelijk opgenomen onder het hoofdstukje primaire wegen II, waaruit juist een upgrade van de bestaande verbinding zou kunnen worden afgeleid. Bovendien wordt inderdaad het tracé van Turnhout naar Baarle-Hertog vermeld, terwijl de alternatieven niet via Baarle-Hertog lopen. De heer Martens vraagt de minister te verduidelijken dat er in het addendum niet voor een upgrade of een definitief tracé wordt gekozen en dat ook de alternatieven grondig zullen worden bestudeerd.

Minister *Philippe Muyters* stelt dat er in het openbaar onderzoek enerzijds vragen waren over de decategorisering van N119 en anderzijds de vraag om een nieuw tracé te onderzoeken. De minister verwijst naar het antwoord van de SARO dat decategorisering van een secundaire weg een bevoegdheid van de provincie is en dus niet van toepassing op deze herziening. Op voorstel van de SARO heeft de regering besloten het dossier op te nemen in het overzicht van de grensoverschrijdende verbindingen, en het verder te onderzoeken in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Dat het genoemde overzicht van grensoverschrijdende problematieken is opgenomen in de paragraaf over primaire wegen II, is misschien wat ongelukkig. De minister stelt duidelijk dat die opname geenszins tot bedoeling had om de indruk van een upgrade van de N119 te wekken.

De minister acht het vanzelfsprekend dat alle tracés worden bekeken, dat kan bijvoorbeeld gebeuren in het kader van de plan-MER. Voor de vragen over de studies verwijst hij door naar de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

Op voorstel van de heer *Bart Martens*, voorzitter, belooft de *minister* de juiste interpretatie aan de provincie en de betrokken lokale besturen over te maken.

De heer *Dirk Peeters* pleit er voor de verbinding dan naar een ander deel van de tekst te verplaatsen.

Volgens de heer *Bart Martens* volstaat de mededeling aan de verschillende actoren die in het overleg betrokken zijn. Hij wil liever niet de hele procedure van de herziening overdoen.

De heer *Dirk Peeters* merkt op dat er toch een verschil bestaat tussen een brief van de minister en een opname in de gewijzigde versie van het RSV. Een brief wordt snel geklasseerd, maar de gedrukte herziening gaat veel langer mee. Een wijziging van de tekst van het addendum verdient de voorkeur omwille van de rechtszekerheid. Het behouden van de N119 in de selectie van primaire wegen bestendigt de onduidelijkheid. De N119 hoort niet thuis in die lijst, want dat is noch de wens van de regio, noch van het mobiliteitsplan Turnhout, noch van het streefbeeld van de R13. Zowel Turnhout als de andere betrokken gemeentebesturen zien volgens de heer Peeters de N119 als lokale weg. Net daarom werd

een bezwaarschrift ingediend. Dat maakt het des te merkwaardiger dat de minister de weg na het openbaar onderzoek toch heeft opgenomen in de lijst.

Mevrouw *Tinne Rombouts* is blij met de verduidelijking van de minister maar blijft teleurgesteld door de bewuste instandhouding van de foutieve interpretatie door sommigen. De burgers hebben nochtans recht op correcte informatie. De voorliggende formulering sluit inderdaad de interpretatie van de minister, waarin de verschillende tracés evenwaardig en voorafgaand worden onderzocht, niet uit, maar helaas evenmin die van de keuze voor de N119 als primaire weg, voor wie echt van slechte wil is. Indien het onderzoek uitsluitsel biedt over het beste tracé, wordt dat dan verwezen naar het BRV of kan verder worden gewerkt in het kader van het RSV?

Minister *Philippe Muyters* gaat ervan uit dat de voorliggende vermelding volstaat voor uitvoering in het kader van het bestaande RSV. Er staat duidelijk vermeld dat het om een onderzoek gaat. Hij erkent dat de plaats van de vermelding aanleiding kan geven tot verkeerde interpretatie maar hij wil geen nieuwe herziening doen om de tekst nog aan te passen.

De heer *Bart Martens*, voorzitter, herhaalt zijn voorstel tot duidelijke communicatie aan de betrokkenen. Het is belangrijk dat de provincie haar goedlopende en omvattende onderzoek in samenwerking met de lokale besturen kan voortzetten. Ook hij erkent dat het onderzoek over de verbinding eigenlijk onder een verkeerde hoofding terecht kwam in de tekst, maar een goede verduidelijking aan de lokale besturen en het verslag van de commissie is volgens hem minstens even richtinggevend.

Bart MARTENS,
voorzitter

Tinne ROMBOUTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGNAS	afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
MER	milieueffectrapportage
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen